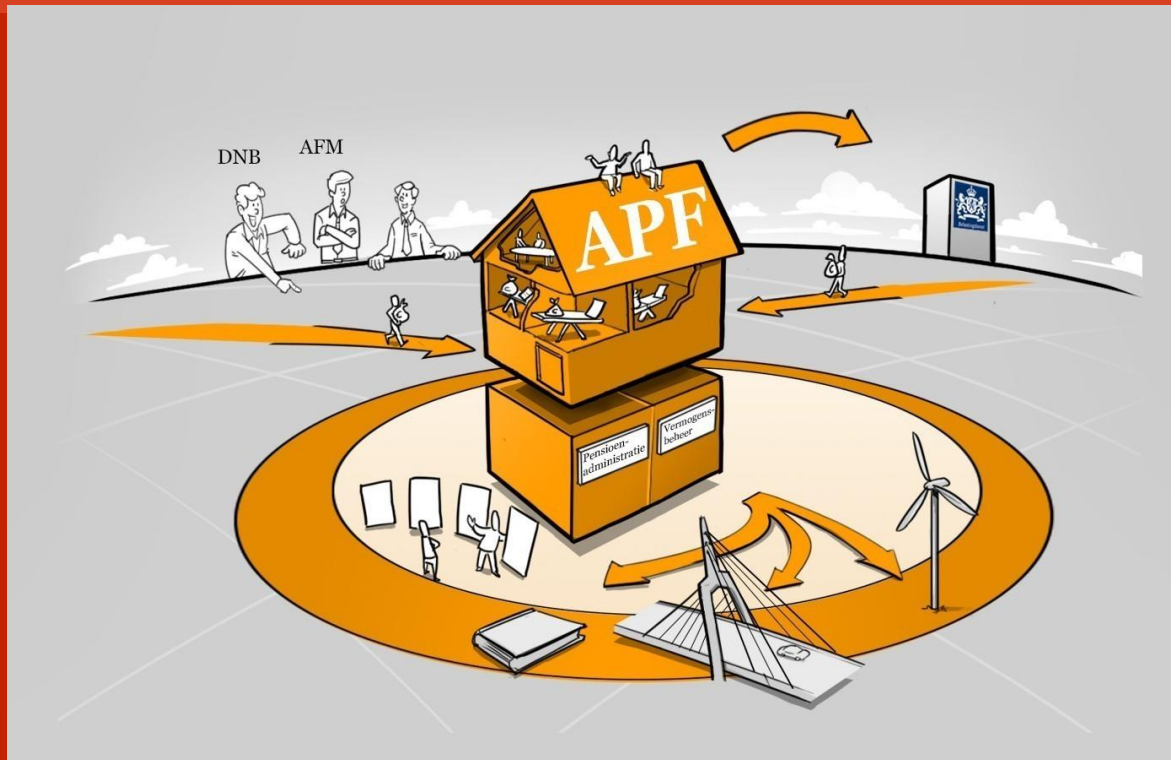

Reactie consultatie ontwerpbesluit algemeen pensioenfonds

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Anna van Hannoverstraat 4
2595 BJ DEN HAAG

Amsterdam, 4 juni 2015

Betreft: reactie consultatie conceptontwerpbesluit algemeen pensioenfonds

Wij hebben met belangstelling kennis genomen van het conceptontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling, het Besluit financieel toetsingskader pensioenfonds en het Besluit prudentiële regels Wft vanwege de Wet algemeen pensioenfonds (hierna: conceptontwerpbesluit). We zijn van mening dat het algemeen pensioenfonds een belangrijk alternatief kan worden in de pensioenuitvoeringsmarkt. We maken daarom graag gebruik van de mogelijkheid om onze reactie te geven op de internetconsultatie.

Allereerst willen we waarschuwen voor overenthousiasme over het algemeen pensioenfonds. Uit de initiatieven die wij uit onze adviespraktijk kennen, blijkt dat het oprichten en inrichten van een algemeen pensioenfonds een complex traject is, waarbij rekening moet worden gehouden met veel verschillende aspecten. Het is tijdsintensief en vereist veel inspanning, kennis en ervaring om alle opkomende vragen te beantwoorden en een algemeen pensioenfonds zodanig in te richten dat de belanghebbenden van pensioenregelingen er ook echt mee zijn geholpen. Daarbij is het overigens erg belangrijk om de doelstelling van een op te richten algemeen pensioenfonds duidelijk van tevoren te formuleren en daaraan voortdurend te blijven toetsen tijdens de verdere uitwerking. Wij ervaren in de praktijk dat potentiële oprichters aanlopen tegen verschillende vraagstukken. Een gedeelte van deze vraagstukken worden veroorzaakt door onduidelijkheden in het huidige wetsvoorstel.

PwC juicht het dan ook toe dat door middel van dit conceptontwerpbesluit een aantal van deze onduidelijkheden wordt

weggenomen.

We merken echter, mede op basis van gesprekken met onze klanten en relaties, dat ook met dit conceptontwerpbesluit nog veel vragen met betrekking tot de inrichting van een algemeen pensioenfonds onbeantwoord blijven en dat er nieuwe vragen opkomen. Daarnaast hebben wij een aantal opmerkingen met betrekking tot het conceptontwerpbesluit. In een drietal hoofdstukken gaan wij hierop in.

Tot slot willen we benadrukken dat naar onze mening de markt wel degelijk behoefte heeft aan een tijdige invoering van het algemeen pensioenfonds. Wij hopen dat zowel de Eerste en Tweede Kamer als de toezichthouders de nodige inspanningen doen om het algemeen pensioenfonds op 1 januari 2016 operationeel te krijgen.

Mocht u naar aanleiding van deze reactie vragen of opmerkingen hebben, dan kunt u contact opnemen met ondergetekende. Wij gaan graag met u in gesprek over onze zienswijze.

Hoogachtend,

Wim Koeleman
PwC | Partner
T: +31 (0)88 792 63 40 | M: +31 (0)6 51 81 40 81
E-mail: wim.koeleman@nl.pwc.com

Algemeen

PwC signaleert een verandering van het karakter van het pensioenfonds. Door veranderende wet- en regelgeving zien wij dat het pensioenfonds geleidelijk transformeert tot een financiële instelling. Op Europees niveau wordt deze transformatie zichtbaar door de herziening van de Institutions for Occupational Retirement Provisions Directive (hierna: IORP II). De governancevereisten uit IORP II zijn grotendeels afgeleid van de governancevereisten in Solvency II voor verzekeraars. Ook in Nederland worden pensioenfondsen steeds vaker benaderd als financiële instellingen. Zo gelden op grond van de Pensioenwet voor (mede)beleidsbepalers van pensioenfondsen dezelfde eisen omtrent geschiktheid en betrouwbaarheid als voor (mede) beleidsbepalers van andere financiële instellingen die op grond van de Wet op het financieel toezicht (hierna: Wft) aan deze eisen moeten voldoen.

De verschuiving van het karakter van het pensioenfonds naar financiële instelling onderschrijven wij. PwC is van mening dat deze verschuiving een begrijpelijke gevolg is van het feit dat pensioenfondsen professionaliseren.

Deze professionalisering is volgens PwC een goede ontwikkeling, gezien de belangrijke positie van pensioenfondsen in de Nederlandse maatschappij. Het belegd vermogen van pensioenfondsen wordt steeds groter en daardoor is een professionaliseringsslag onvermijdelijk voor beheer op verantwoorde wijze. Wij menen echter dat het bijzondere karakter van pensioenfondsen niet verloren mag gaan.

De verschuiving van het karakter naar financiële instelling zien wij ook terug in het wetsvoorstel en in het conceptontwerpbesluit. Het algemeen pensioenfonds kent karakteristieken van pensioenfondsen, zoals de toepasselijkheid van de Pensioenwet. Daarnaast worden karakteristieken van financiële instellingen geïntroduceerd, zoals de vergunningseis en het weerstandsvermogen.

Het wetsvoorstel en het conceptontwerpbesluit laten een tweestrijd zien met betrekking tot het algemeen pensioenfonds. Deze tweestrijd hebben wij eerder gezien bij de introductie van de algemene pensioeninstelling. Ook bij dit vehikel was de discussie of de Pensioenwet of de Wft van toepassing moest zijn. Met de introductie van het algemeen pensioenfonds leek deze discussie te zijn beslecht, maar in de uitwerking zien wij die tweestrijd terugkeren.

Deze tweestrijd leidt tot inconsistentie in de wet- en regelgeving en leidt tot verwarring en onduidelijkheden. Wij kunnen deze tweestrijd verklaren door de ontwikkelingen met betrekking tot huidige initiatieven omtrent het algemeen pensioenfonds die wij zien. PwC is van mening dat er zichtbaar twee soorten algemene pensioenfondsen zullen ontplooiën:

1. algemene pensioenfondsen die zogeheten sluitende contracten gaan aanbieden (hierna: de eerste soort algemeen pensioenfondsen); en
2. algemene pensioenfondsen die zogeheten niet sluitende contracten gaan aanbieden (hierna: de tweede soort algemene pensioenfondsen).

De eerste soort algemene pensioenfondsen zijn algemene pensioenfondsen die zich als multi-cliënt pensioenuitvoerder op de markt willen profileren. Wij verwachten dat de eerste soort algemene pensioenfondsen zullen worden opgericht door onder andere verzekeraars en pensioenuitvoerders. De eerste soort algemene pensioenfondsen zullen zogeheten sluitende contracten gaan aanbieden. In dergelijke contracten wordt op voorhand zekerheid gegeven over de te betalen premie en de in rekening te brengen kosten. Deze methodiek is vergelijkbaar met de wijze waarop verzekeraars nu hun premie vaststellen en kosten doorbereken, zij het dat deze algemene pensioenfondsen op grond van het Financieel Toetsingskader geen garanties kunnen bieden. De eerste soort algemene pensioenfondsen zullen de kosten en operationele risico's niet op de werkgever of van de (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden afwentelen, zoals door 'gewone' pensioenfondsen wel te allen tijde gebeurt binnen de werking van het Financieel Toetsingskader.

De tweede soort algemene pensioenfondsen zijn algemene pensioenfondsen die worden opgericht door meerdere pensioenfondsen om te profiteren van de schaalvoordelen die een algemeen pensioenfonds kan bieden. Deze algemene pensioenfondsen zullen zogeheten niet sluitende contracten aanbieden. Wij verwachten dat deze algemene pensioenfondsen met alle collectiviteitkringen een verdeelsleutel afspreken over de kosten. Deze algemene pensioenfondsen zullen de operationele risico's en kosten afwentelen op de werkgever en de (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden op de wijze die ook wordt gehanteerd door 'gewone' pensioenfondsen.

Algemeen

Het is goed te beseffen dat het onderscheid tussen soorten algemene pensioenfondsen wel leidt tot een ongelijkheid in de bescherming van de belangen van deelnemers. Deelnemers van de tweede soort algemene pensioenfondsen lopen een verminderde kans op indexatie of moeten in een ultieme situatie een korting van hun opgebouwde pensioenrechten accepteren. Deelnemers van de eerste soort algemene pensioenfondsen blijven hiervan in voorkomende gevallen van operationele risico's gevrijwaard, omdat het weerstandsvermogen wordt aangesproken. Keerzijde van de medaille is wel dat de eerste soort algemene pensioenfondsen failliet kunnen gaan als het weerstandsvermogen ontoereikend is, terwijl dit bij de tweede soort algemene pensioenfondsen - net als bij overige fondsen - is uitgesloten.

Wij zijn van mening dat de twee soorten algemene pensioenfondsen ook op twee manieren benaderd moeten worden. De eerste soort algemene pensioenfondsen heeft meer het karakter van een financiële instelling. Deze pensioenfondsen lopen een bepaald risico, ingeval kosten niet kunnen worden verhaald op de collectiviteitkringen. De andere algemene pensioenfondsen behouden het karakter van een 'gewoon' pensioenfonds ondanks de ringfencing en bijbehorende rangregeling.

Ondanks het feit dat bovenstaand onderscheid in soorten algemene pensioenfondsen een mogelijke tweestrijd verklaart, zijn wij van mening dat de wetgever inconsistentie in de wetgeving omtrent het algemeen pensioenfonds moet vermijden. De wetgever moet keuzes durven te maken over de wijze waarop het algemeen pensioenfonds benaderd dient te worden.

PwC meent dat ondanks het verschillende karakter van de twee soorten algemene pensioenfondsen, in beginsel op beide soorten algemene pensioenfondsen hetzelfde wetgevingsregime van toepassing moet zijn. Wij zijn wel van mening dat het verschillende karakter van de twee soorten algemene pensioenfondsen moet worden erkend binnen dit wetgevingsregime. Wij stellen voor om deze erkenning terug te laten komen door bij bepaalde bepalingen uit de huidige wet- en regelgeving omtrent algemene pensioenfondsen onderscheid te maken in de behandeling van de twee soorten algemene pensioenfondsen.

Concreet betekent bovenstaande dat PwC van mening is dat met betrekking

tot de huidige eisen omtrent het weerstandsvermogen en de vergunningsplicht een onderscheid moet worden gemaakt tussen de twee soorten algemene pensioenfondsen. De eisen omtrent het weerstandsvermogen en de vergunningsplicht schieten naar onze mening hun doel voorbij ten aanzien van de tweede soort algemene pensioenfondsen.

Volgens PwC mag het niet zo zijn dat de tweede soort algemene pensioenfondsen geen aantrekkelijk vehikel meer is voor kleine en middelgrote pensioenfondsen die een alternatief zoeken voor krachtenbundeling in de huidige consolidatiestrijd. Wij zijn van mening dat de huidige eisen omtrent de vergunningsplicht en het weerstandsvermogen dusdanig zwaar zijn, dat het algemeen pensioenfonds voor deze doelgroep weleens een onaantrekkelijk alternatief kan zijn.

Vergunning

Op dit moment kan een pensioenfonds worden opgericht zonder dat daartoe een vergunning vereist is. Tot voor kort was het zelfs zo dat de melding van de oprichting van een pensioenfonds achteraf kon plaatsvinden. Binnen 3 maanden ná oprichting diende men alle relevante bescheiden bij De Nederlandsche Bank (hierna: DNB) te hebben aangeleverd. Hierin kwam in praktische zin verandering op het moment dat bestuurders vooraf goedgekeurd moesten worden door DNB. Daardoor ontkwam men ook niet meer aan het feit dat men een voorgenomen oprichting moest melden. Maar nog steeds mochten alle bescheiden voor zover niet relevant voor de aanmelding en goedkeuring van de bestuurders ná oprichting worden aangeleverd.

Bij het algemeen pensioenfonds wordt afgestapt van de visie dat een pensioenfonds vergunningsvrij kan worden opgericht. De nota van toelichting op het conceptontwerpbesluit stelt dat vanwege de complexiteit van de uitvoering van de pensioenregelingen in meerdere collectiviteitkringen een vergunningstraject wordt voorgeschreven.

PwC kan zich niet vinden in de redenering dat algemene pensioenfondsen vanwege de complexe uitvoering en governance vergunningsplichtig zijn. Ook multi-ondernemingspensioenfondsen werden geconfronteerd met een dergelijke complexiteit, maar zijn op grond van de huidige wet- en regelgeving niet vergunningsplichtig. PwC is van mening dat als wordt overwogen een vergunningsplicht in te voeren, deze plicht ingevoerd moet worden in het kader van de professionalisering van pensioenfondsen. Gezien de maatschappelijke positie van pensioenfondsen kan worden beredeneerd dat bij de oprichting van een pensioenfonds al moet worden gewaarborgd dat een pensioenfonds een aantal zaken op orde heeft. Wij zouden ons kunnen voorstellen dat wanneer een vergunningsplicht wordt ingevoerd, deze vergunningsplicht ook van toepassing zou moeten worden op de oprichting van ondernemingspensioenfondsen, bedrijfstakpensioenfondsen en beroepspensioenfondsen.

PwC stelt voor de vergunningseis op dit moment voor algemene pensioenfondsen te laten vervallen. PwC ziet alleen de noodzaak in van het instellen van een vergunningsplicht indien deze vergunningsplicht voor alle pensioenfondsen wordt ingevoerd.

Naast de vraag of een vergunning überhaupt noodzakelijk is voor algemene pensioenfondsen, vragen wij ons af deze vergunningsplicht past bij de tweede soort algemene pensioenfondsen. PwC is van mening dat als wordt vastgehouden aan de vergunningsplicht, met betrekking tot de eisen die worden gesteld onderscheid dient te worden gemaakt tussen de twee soorten algemene pensioenfondsen.

PwC kan zich vinden in de gedachtegang dat het verschillende karakter van deze twee soorten algemene pensioenfondsen met zich meebrengt dat andere vergunningsvereisten van toepassing zijn. In het bijzonder met betrekking tot het uitwerken van een bedrijfs- en verdienmodel moet naar onze mening onderscheid worden gemaakt tussen de verschillende algemene pensioenfondsen.

Wij menen dat de eigen risicobeoordeling van het algemeen pensioenfonds kan worden gebruikt om het algemeen pensioenfonds te kwalificeren als een eerste soort of een tweede soort algemeen pensioenfonds. PwC meent dat alleen eerste soort algemene pensioenfondsen een bedrijfs- en verdienmodel moeten overleggen. Deze algemene pensioenfondsen lopen immers een bepaald risico met betrekking tot de premiestelling. Daarnaast hebben we zojuist geconcludeerd dat deze soort algemene pensioenfondsen meer het karakter hebben van een financiële instelling. Met dit karakter past deze vergunningseis die rechtstreeks voortvloeit uit de Wft meer bij dit soort algemene pensioenfondsen.

PwC onderschrijft in beginsel de overige benodigde informatie die een algemeen pensioenfonds moet overleggen bij de vergunningsaanvraag. Veel van deze benodigde informatie is informatie die pensioenfondsen op dit moment ook aan DNB moeten overleggen bij melding van oprichting van een pensioenfonds of in het kader van de toetsing van de (mede)beleidsbepalers.

Wel zet PwC vraagtekens bij de redenering dat op grond van de beheerste en integere bedrijfsvoering ook het communicatiebeleid overlegd moet worden. De redenering is dat op grond van het Financieel Toetsingskader de administratieve procedures moeten worden uitgeschreven. Het communicatiebeleid zou onderdeel zijn van deze procedures. Wij vinden de gevolgde redenering erg vergezocht en zien ook niet de noodzaak in van het overleggen van het communicatiebeleid.

Intrekken van de vergunning

In het voorgestelde artikel 40c van het conceptontwerpbesluit wordt melding gemaakt van de mogelijkheid tot het (gedeeltelijk) intrekken of wijzigen van de vergunning. De vergunning kan worden ingetrokken op verzoek van de vergunninghouder zelf of door DNB als één van de aanleidingen zich voordoet die uiteen zijn gezet in artikel 40c lid 1 van het conceptontwerpbesluit.

Vervolgens is in artikel 40c lid 2 van het conceptontwerpbesluit uiteengezet dat DNB kan bepalen dat bij intrekking van de vergunning het algemeen pensioenfonds binnen een door DNB vastgestelde termijn geheel of gedeeltelijk moet afwickelen. PwC interpreteert dit lid dusdanig dat DNB een keuzevrijheid heeft met betrekking tot de verplichting om bij het intrekken van de vergunning wel of geen afwikkeling op te leggen.

Met betrekking tot dit artikel hebben wij drie vragen:

1. Wat wordt er verstaan onder afwikkeling?
2. Wat is de status van het algemeen pensioenfonds in de afwikkelingssituatie?
3. Wat is de status van het algemeen pensioenfonds in geval DNB besluit geen of gedeeltelijke afwikkeling op te leggen?

Zowel in het conceptontwerpbesluit als in de nota van toelichting op het conceptontwerpbesluit wordt niet nader ingegaan op de afwikkelingsituatie. Wordt met afwikkeling bedoeld dat het algemeen pensioenfonds moet liquideren, zoals omschreven in Boek 2 Burgerlijk Wetboek en vervolgens de opgebouwde pensioenrechten en pensioenaanspraken op grond van artikel 84 Pensioenwet moet overdragen aan een andere pensioenuitvoerder? Of betekent afwikkeling dat het algemeen pensioenfonds in beginsel wel mag voort blijven bestaan, maar dat de toekomstige premiestroom dient te worden stopgezet. Gevolg is dat het algemeen pensioenfonds vervolgens langzaam leegstroomt en alsnog zal worden geliquideerd. Wij verwachten dat DNB net als voor de premiepensioeninstelling een nadere afwikkelingsprocedure publiceert, waarin op gedetailleerd niveau uiteen wordt gezet hoe een dergelijke procedure vorm dient te worden gegeven.

Daarnaast vragen wij ons af wat de status van het algemeen pensioenfonds is in de afwikkelingssituatie. Deze vraag hangt samen met onze derde vraag wat de status is van het algemeen pensioenfonds ingeval DNB wel de vergunning intrekt, maar het algemeen pensioenfonds niet verplicht tot afwikkeling. Uitgangspunt bij een algemeen pensioenfonds is verplichte vermogensscheiding door middel van ringfencing. Hiermee is het algemeen pensioenfonds ook de enige rechtspersoon in Nederland dat afgescheiden vermogens aan kan houden.

Wanneer een algemeen pensioenfonds haar vergunning verliest, verliest het algemeen pensioenfonds in principe ook het karakter van een algemeen pensioenfonds. Een logisch gevolg zou kunnen zijn dat de verplichte ringfencing komt te vervallen. Naar onze mening is dit onwenselijk, omdat in het kader van de evenwichtige belangenbehartiging het niet mogelijk zou moeten zijn om vanaf een bepaald moment de afgescheiden vermogens samen te voegen tot één financieel geheel. Daarnaast rest de vraag wat de alternatieven zijn bij het intrekken van de vergunning zonder de verplichting tot afwikkeling.

De zin van het weerstandsvermogen

Volgens de nota van toelichting op het conceptontwerpbesluit is het weerstandsvermogen nodig om bedrijfsrisico's te dekken om zo de continuïteit van het algemeen pensioenfonds te waarborgen. Met deze constatering is nog geen verklaring gegeven voor de vraag waarin een algemeen pensioenfonds zich onderscheidt van andere pensioenfondsen. De toelichting vervolgt met de opmerking dat bedrijfsrisico's risico's zijn die niet voor rekening van een collectiviteitkring of meerdere collectiviteitkringen komen omdat naar onze mening ze voor het gehele algemene pensioenfonds gelden. Daarmee is echter nog geen rechtvaardiging gegeven voor het aanhouden van een aparte buffer.

Wij zijn dan ook van mening dat er voor algemene pensioenfondsen met niet sluitende contracten geen noodzaak is om een apart weerstandsvermogen aan te houden voor de dekking van bedrijfsrisico's.

Zeker als risico's verband houden met de algemene taakomschrijving van het algemeen pensioenfonds, namelijk de uitvoering van pensioenregelingen, dan zouden algemene pensioenfondsen met niet sluitende contracten over een mogelijke verdeelsleutel van deze risico's over de collectiviteitkringen afspraken moeten kunnen maken in de uitvoeringsovereenkomsten. In dat geval worden deze risico's wel degelijk opgevangen in een of meer collectiviteitkringen en daar ten laste van het vermogen gebracht, zoals het nu bij andere pensioenfondsen ook gebeurt. Deze allocatiemethodiek van toerekening van kosten aan de collectiviteitkringen wordt in de toelichting ook als zodanig omschreven, overigens met een onterechte verwijzing naar de tekst van het besluit over de verdeling van kosten over de verschillende categorieën (artikel 10c lid 2 en lid 3 van het conceptontwerpbesluit).

Alleen bij een algemeen pensioenfonds met sluitende contracten kan het vanwege het nieuwe aspect van ringfencing en de bijbehorende rangregeling zo zijn dat bepaalde uit de bedrijfsvoering voortvloeiende vorderingen niet ten laste kunnen worden gebracht van een afgescheiden vermogen (of van de premie). Dat zou naar onze mening de enige rechtvaardiging kunnen zijn voor het eisen van een weerstandsvermogen en de afwijking ten opzichte van andere pensioenfondsen. Volgens artikel 123 lid 3 Pensioenwet kunnen immers alleen kosten die verband houden met de uitvoering van de

pensioenregeling op basis van de uitvoeringsovereenkomst ten laste worden gebracht van het afgescheiden vermogen.

Echter is het dan de vraag welke andersoortige kosten er kunnen zijn - die kennelijk voortvloeien uit de eerder beschreven bedrijfsrisico's - die niet te maken hebben met de uitvoering van pensioenregelingen en waarover dus geen regeling kan worden getroffen in de uitvoeringskosten. In zijn algemeenheid lijkt het ons dat alle kosten als uitvoeringskosten in de zin van artikel 45a van de Pensioenwet kunnen worden bestempeld.

Naast het feit dat wij menen dat er geen noodzaak is voor algemene pensioenfondsen met niet sluitende contracten om een weerstandsvermogen aan te houden, vragen wij ons ook af of met het weerstandsvermogen niet het doel van het algemeen pensioenfonds voorbij wordt gestreefd. Wij menen dat algemene pensioenfondsen met niet sluitende contracten voornamelijk zullen worden opgericht door kleinere en middelgrote ondernemingspensioenfondsen die willen samengaan om schaalgrootte te winnen. Voor deze pensioenfondsen kan het weerstandsvermogen een onnodige drempel zijn om deze schaalvoordelen te realiseren door middel van een algemeen pensioenfonds. Deze pensioenfondsen kunnen het weerstandsvermogen vaak moeilijk opbrengen. Daarnaast is de vraag waarom zij extra weerstandsvermogen moeten aanhouden, terwijl er eigenlijk niets verandert aan de pensioenregeling. Het mag volgens PwC niet zo zijn dat het algemeen pensioenfonds geen aantrekkelijk vehikel wordt voor deze pensioenfondsen, terwijl het algemeen pensioenfonds juist is opgericht om deze doelgroep een alternatief te bieden in de consolidatiestrijd die op dit moment heerst.

Weerstandsvermogen

Naast het feit dat wij van mening zijn dat het weerstandsvermogen niet voor ieder algemeen pensioenfonds noodzakelijk is, hebben wij ook kanttekeningen bij de hoogte van weerstandsvermogen. Bij de beoordeling van de zogenaamde bedrijfsrisico's die een algemeen pensioenfonds loopt zou onderscheid in afspraken die worden gemaakt met de verschillende collectiviteitkringen naar ons inzicht ook tot een onderscheid in hoogte van het aan te houden weerstandsvermogen moeten leiden.

De eigen risicobeoordeling die een algemeen pensioenfonds op voorhand moet maken, zou er naar onze mening dan ook toe moeten kunnen leiden dat een lager weerstandsvermogen voldoende is en niet alleen aanleiding kunnen geven tot het stellen van een hogere eis, zoals nu het geval is volgens het conceptontwerpbesluit. Dit zou naar onze mening betekenen dat de tweede soort algemeen pensioenfonds op grond van hun eigen risicobeoordeling een weerstandsvermogen van nul euro kunnen aanhouden, omdat zij naar onze mening geen enkel risico lopen.

Wij zetten wel onze vraagtekens in hoeverre de eigen risicobeoordeling een haalbaar middel is om de hoogte van het weerstandsvermogen te bepalen. Zeker nu de wetgever aangeeft dat vanwege het ontbreken van ervaringscijfers een meer precieze kalibratie van risico's niet mogelijk is en dat daarom vooralsnog de berekeningswijze van het aan te houden vermogen van premiepensioeninstellingen maar wordt gevolgd. In het licht van die opmerking is het stellen van (alleen) een hogere eis op basis van een preciezere ex ante inschatting van risico's moeilijk te rechtvaardigen.

Bovendien missen wij een onderbouwing waarom er in het geval van een algemeen pensioenfonds wordt gekozen om het weerstandsvermogen uit te drukken in een percentage van het beheerd vermogen terwijl het vereist vermogen normaliter wordt uitgedrukt als percentage van de verplichtingen (technische voorzieningen).

Dat dit ook bij premiepensioeninstellingen zo gebeurt, lijkt ons een onvoldoende verklaring omdat een premiepensioeninstelling als beheerder van pensioenvermogen niet dergelijke verplichtingen heeft. Bedrijfsrisico's zijn niet per definitie alleen gelinkt aan de omvang van de beleggingen. Daarnaast vragen wij ons af of aan de eis van 0,1% als alternatief voor de

beroepsaansprakelijkheidsverzekering niet ook een maximum dient te worden gesteld, zoals die bij de 0,2%-eis en ook bij de dekking die deze verzekering maximaal moet bieden wel van toepassing is.

Op een ander aspect van het weerstandsvermogen willen wij nog wijzen, namelijk de eis dat dit vermogen volgens de toelichting doorlopend aanwezig moet zijn. Dat doet de vraag rijzen wanneer en hoe vaak dit wordt getoetst en wat er moet gebeuren en binnen welke termijn om het weerstandsvermogen op het vereiste niveau te brengen. Er is geen procedure van toepassing met een herstelplan o.i.d. om hierin te voorzien. In het conceptontwerpbesluit wordt alleen de sanctie van intrekking van de vergunning genoemd, maar dat lijkt ons alleen een sanctie die past bij een structureel tekort.

Voor wat betreft de samenstelling van het weerstandsvermogen merken wij tot slot op dat wij uit de toelichting (blz. 11) begrijpen dat het in principe niet is toegestaan om het weerstandsvermogen te financieren uit de vermogens van pensioenfonds die zich aansluiten bij een algemeen pensioenfonds. De kosten van aansluiting en uitreding van een werkgever of van het ontstaan of opheffen van een kring mogen immers niet ten laste komen van de collectiviteitkring. Dit lijkt in tegenspraak met de opmerking in de Nota naar aanleiding van het verslag (blz. 20) dat een eventuele bijdrage vanuit een collectiviteitkring aan het weerstandsvermogen weer terug kan vloeien naar de collectiviteitkring op het moment dat wordt besloten de pensioenregeling elders onder te brengen. Of wordt hier de uitzondering op de regel bedoeld dat financiering onder voorwaarden mogelijk is vanuit de vrijval in de voorziening voor excassokosten? Dat deze mogelijkheid is gecreëerd lijkt positief, maar een dergelijke vrijval zal in het kader van het Financieel Toetsingskader wel goed onderbouwd en verklaard moeten worden. De opmerking dat als teveel wordt ingeteerd op een kostenvoorziening aangetoond moet worden hoe binnen een periode van uiterlijk vijf jaar deze weer op peil wordt gebracht, achten wij onbegrijpelijk. Als een voorziening niet op orde is dan dient deze te worden aangevuld, desnoods vanuit het eigen vermogen. Als dat vervolgens leidt tot een tekortsituatie dan gelden de reguliere spelregels van het Financieel Toetsingskader.

www.apf.pwc.nl